

er væsentlig avpasset for store skoger med stille-rindende vande og mange sjøer og for et forholdsvis tørt klima, som gjør telliv tiltrækkende. Hvad slags øks og hvilken kano er bedst, spiller dér en stor rolle. Her i Norge er teknikken for reiser i øde fjeldstrækninger i den senere tid blit meget utviklet, og dertil har ikke mindst bidraget det studium som er anvendt paa utrustning for polarfærder. Da meddeleren for omtrent 40 aar siden begyndte at reise som geolog var der aldrig tale om at bruke telt, nu derimot færdes de unge geologer ukevis bekvemt og let paa fjeldvidderne med telter, og vore sportsmænd gjør vinterturer med saadanne. Den norske teknik sees at være saa forskjellig fra den amerikanske, at det sikkert vilde være særdeles interessant for begge parter om der ved utstilling av utrustningsgjenstande og paa anden maate kunde indledes et idébytte.

Det avsnit av boken, som handler om fjeldklatring, ser ut til væsentlig at indeholde de sedvanlige lærdomme; disse er jo ogsaa internationale og har utbredt sig fra Alperne. Et langt kapitel om hygiene og medicin er svært instruktivt, det behandler indgaaende ogsaa de farer, man er utsat for i tropene.

Hvorledes man skal bestemme et steds beliggenhet ved astronomiske observationer omtales utførlig.

Slutningen av boken gir anvisning paa hvad man skal iagttå naar man rejser, et kapitel av Davis om geografi er her utmerket. Der er ogsaa en veiledning til innsamling av naturgjenstande.

Den hele bok gir indtrykk av friskhet og originalitet; den er ikke noget opkok av hvad man har seet andre steder og kan varmt anbefales alle, som vil færdes utenfor de optraakkede vejer og vil ha saadanne resultater av sin reise, at de kan gi nogen bidrag av varig værd til vor kundskap om jordens fænomener.

Hans Reusch,
Kristiania.

A. Rothpletz: Die Osterseen und der Isar-Vorlandgletscher. Mit 2 Karten, 1 Lichtdrucktafel und 31 Textfiguren. Geograph. Gesellsch. in München. Heft 24. München 1917. 214 S. 8.

For ca. 10 Aar siden udgav de to kendte Naturforskere og Geografer, Alb. Penck og Ed. Brückner, et stort Arbejde om Istidsaflejringerne i Alperne og Alpe-Forlandet. Paa Grundlag af mange

Aars Undersøgelser og talrige Iagttagelser opstilledes her en Inndeling af Istiden i 4 Glacialtider og 3 mellemliggende Interglacialtider, eller — om man vil udtale sig meget forsigtigt — 4 Tidsafsnit i hvilke Højfældene var dækkede af Is og Sne, og hvor Gletscherne herfra skød sig langt ud over Lavlandet baade Nord og Syd for Alpekæden, samt 3 mellemliggende Tidsafsnit, i hvilke Temperaturen var som i vore Dage eller endnu højere, hvorved baade Gletschere og Højfældenes Firnomraade svandt meget stærkt ind. Hvorvidt denne Inndeling, der er baseret paa Gletschernes Moræner og paa de Sand- og Grusmasser, som Gletscherfloderne spredte ud over Lavlandene, ogsaa kan gennemføres for Nordevropas Vedkommende, er endnu uvist. Forholdene synes her at være mere komplicerede og er stadig Genstand for ivrige Undersøgelser og Diskussioner. For Alpernes Vedkommende har Penck og Brückners Arbejde derimod haft den største Betydning, og de fleste, senere Undersøgelser bygger videre paa dette Grundlag. Dette er ogsaa Tilfældet med det Arbejde om Istidsaflejringerne i det sydligste Bayern, der skyldes den nylig afdøde Palæontolog og Alpeforsker A. Rothpletz.

Ejendommeligt nok fik Rothpletz Impulsen til denne Undersøgelse gennem en skandinavisk Naturforsker, den svenske Geolog H. Munthe, der paa en Studierejse besøgte Egnen omkring de kendte Søer: Ammer See, Würm See (eller Starnbergen See) og Ostersee tæt Sydvest for München. Rothpletz, der ledsagede Munthe paa nogle Ekskursioner, fik her ved Øjet op for dette Terrains Ejendommeligheder i glacial-geologisk Henseende, og skønt Palæontolog af Fag, kastede han sig med usædvanlig Energi over dette for ham noget fjærnliggende Emne. Resultatet er blevet en meget smuk og indgaaende Beskrivelse af Istidsfænomenerne omkring Søerne i Syd-Bayern, særlig af Grusterrasser og Randmoræner, Rullestensaase og de ejendommelige Morænebakker, Drumlins, hvis Dannelsesmaade endnu ikke har faaet en fuldt tilfredsstillende Forklaring. Aflejringerne hidrører dels fra de to sidste Glacialtider, dels fra den mellemliggende Interglacialtid. Endelig giver Forf. et Billede af de geografiske Forhold under Gletschernes Bortsmeltning fra Lavlandet, hvor der mellem de ældre Morænerygge og de afsmeltende Istunger opdæmmedes store Søer med meget vekslende Udstrækning. Afhandlingen er ledsaget af 2 tydelige og instruktive Kort.

Axel Jessen.